

Kardinál Miloslav Vlk - promluvy

bazilika Svatý kříž Jeruzalémský v Římě, 11. 11. 2010

promluva 1:

Drazí spolubratři, milí poutníci a poutnice!

Také já vás všechny vítám v této basilice minor Santa Croce in Gerusalemme, česky snad „Svatý kříž Jeruzalémský“, který je mým titulárním kardinálským kostelem. Udělování titulů u starobylých římských kostelů kardinálům je dávný zvyk. Vychází z toho, že někdy od 11. stol. byli papežovými poradci římstí kněží, kteří sídleli u významných basilik. Dostali symbolický titul „kardinál“, od latinského slova „cardo“, což znamená „dveřní čep“ nebo „točna“, „svislá osa“, na které byly zavěšeny dveře chrámu a na ní se otáčely. Když byli později jmenováni kardinály i biskupové neřímstí, dostávali aspoň symbolický titul některé významné římské basiliky. Když jsem byl v r. 1994 jmenován kardinálem, tato basilika neměla právě žádného tituláře. Později jsem se dověděl od sekretáře, že Svatý otec Jan Pavel II. k tomu řekl, že se tento titul k mému životu dobře hodí. Takže vás zde vítám jako titulář zdejší basiliky.

promluva 2:

Drazí bratři a sestry,

poslední zastávka na naší pouti: Kristův kříž! V našich domovech a všude, kde se setkáváme, visí obvykle kříž. Na krku, na klopě kříž. V tradičních křesťanských oblastech potkáváme kříže u cest, na rozcestích, samozřejmě v našich chrámech, u oltářů – všude kříž! Svě modlitby, zvláště společné při liturgii, začínáme tím, že na sebe pokládáme kříž. Možná až příliš jsme si zvykli na tyto symboly. Dnes tu stojíme před skutečným Kristovým křížem, který reprezentuje všechny kříže, které jsem zmiňoval. Je to živý Kristův kříž. O jeho nález a ověření pravosti jste slyšeli.

Mně tu dnes nejde o historické zajímavosti, ale o setkání s Kristovým křížem, na kterém Kristus visel a který je prosáklý Kristovou krví. Vedle Turínského plátna je to nejvzácnější hmotná relikvie, úzce a přímo spojená s Ježíšem Kristem.

Kříž, před kterým stojíme, je jako nástroj spásy centrem Božích plánů, prochází dějinami spásy. Abychom si to přiblížili, vybrali jsme dva důležité biblické texty, které jsou živou výpovědí o Ježíši Kristu ukřižovaném a jeho kříži: 53 kapitolu Izaiášových proroctví o muži bolesti a slavný Pavlův prvokřesťanský oslavný hymnus na ukřižovaného Ježíše Krista. Tyto inspirované texty mají na závěr naší pouti vsadit kříž, živý kříž do našeho života.

Slavný Izaiášův text o muži bolesti, který se čte o každém Velkém pátku, dobře znáte. Víte, že Ježíš na svém kříži nesl všechny hříchy celého světa, všech dob, a je usmířil a získal jejich odpuštění. Nejen hříchy, které byly spáchány do té doby, ale i hříchy naše současné i všechny hříchy budoucích generací. Chceme si tu uvědomit, že to bylo **na tomto kříži**, na němž byly smyty naše hříchy! Mám hlubokou touhu udělat aspoň malou pauzu, abychom to vnímali: **Na tomto kříži byly smyty moje hříchy!!** Tento kříž působí, když mě kněz rozhřešuje!!

Vedle této nesmírně hluboké skutečnosti naší víry, našeho života, chci dnes živě do svého nitra přijmout i druhou větu: „Muž plný bolesti, zkoušený nemocemi.“ „Byly to naše nemoci, které nesl, naše bolesti na sebe vzal.“ Tedy nejen tíha hříchů, ale i obrovské břemeno utrpení, bolestí a nemocí všech dob, minulosti i současnosti. Proto se Ježíšovo utrpení nedá s ničím na světě, v celé historii lidstva srovnat. Pro Ježíše Zmrtvýchvstalého neběží čas, není jen minulost a budoucnost, je věčné teď. A když tedy já jsem nyní ponořen do bolestí a utrpení, znamená to, že on to vše už dávno, předem na sebe vzal.

A já si uvědomuji, že za mým dnešním utrpením stojí Ježíš, nesoucí ho se mnou. Jestliže já ho přijmu, obejmou, spojuji se v té bolesti s ním, který na sebe už předem mé bolesti vzal. V nich se setkávám s ním. Hluboké tajemství, hluboká skutečnost. Ježíš skrytý za mým utrpením – možnost setkání s ním, skrytým. Dávám svému utrpení jméno: Jsi to ty Zdrčený, ty Opuštěný. A takto s ním v hlubokém objetí cítím, jsem mu blízko, často pak cítím pokoj, osvobození. Hle, živý kříž v mém životě. A kříž je nerozlučně spojen se vzkříšením. Sv. Pavel i nám píše: „To smýšlení v sobě mějte, které bylo v Kristu Ježíši.“ Živý kříž před námi, který smývá naše hříchy, Ježíš ukřižovaný, skrytý za našimi bolestmi a utrpením. To je tajemství tohoto zastavení. Tomu tajemství se klaním, s ním pak odcházím dále do života.